

पुत्रलोकात्पुत्रसन्निकर्षेत्यक्तापतिलोकंपतिसन्निधिवृण्वाना ॥ ४४ ॥ ४५ ॥ ४६ ॥ ४७ ॥ तथावृत्तापुण्यशीला ॥ ४८ ॥ ४९ ॥ ५० ॥ ५१ ॥ ५२ ॥ ५३ ॥ ५४ ॥ ५५ ॥ कच्चिदितिकाकासु
खावहत्वंनास्तीतिव्यज्यते एषामत्पुत्रभर्त्रादीनां ॥ ५६ ॥ नकुशलंमरणं ॥ ५७ ॥ ५८ ॥ अवरोधःराज्याप्रदानरूपोदत्तिनिरोधः ॥ ५९ ॥ यदिसुखंपुण्यक्षयरूपंअर्थादुःखंपापक्षयरूपंतर्हिदुःखात्पापक्ष

पुत्रलोकात्पतिलोकंवृण्वानासत्यवादिनी ॥ प्रियान्पुत्रान्परित्यज्यपांडवाननुरुध्यते ॥ ४४ ॥ महाभिजनसंपन्नासर्वकामैःसुपूजिता ॥ ईश्वरीसर्वकल्याणी
द्रौपदीकथमच्युत ॥ ४५ ॥ पतिभिःपंचभिःशूरैरग्निकल्पैःप्रहारिभिः ॥ उपपन्नामहेष्वासैद्रौपदीदुःखभागिनी ॥ ४६ ॥ चतुर्दशमिदंवर्षयन्नापश्यमरिंदम ॥ पु
त्राधिभिःपरिघूनांद्रौपदीसत्यवादिनीं ॥ ४७ ॥ ननूनंकर्मभिःपुण्यैरश्रुतेपुरुषःसुखं ॥ द्रौपदीचेत्तथावृत्तानाश्रुतेसुखमव्ययं ॥ ४८ ॥ नप्रियोममरुणाया
वीभत्सुर्नयुधिष्ठिरः ॥ भीमसेनोयमौवापियदपश्यंसभागतां ॥ ४९ ॥ नमेदुःखतरंकिंचिद्भूतपूर्वततोधिकं ॥ स्त्रीधर्मिणींद्रौपदीयच्छुशुराणांसमीपगां ॥ ५० ॥
आनायितामनार्येणक्रोधलोभानुवर्तिना ॥ सर्वेप्रैक्षंतकुरवएकवस्त्रांसभागतां ॥ ५१ ॥ तत्रैवधृतराष्ट्रश्चमहाराजश्चवाह्निकः ॥ रूपश्चसोमदत्तश्चनिर्विण्णाः
कुरवस्तथा ॥ ५२ ॥ तस्यांसंसदिसर्वेषांक्षत्तारंपूजयाम्यहं ॥ वृत्तेनहिभवत्यार्योनधनेननविद्यया ॥ ५३ ॥ तस्यरुष्णमहाबुद्धेर्गंभीरस्यमहात्मनः ॥ क्षत्तुःशी
लमलंकारोलोकान्विष्टभ्यतिष्ठति ॥ ५४ ॥ वैशंपायनउवाच साशोकार्ताचदृष्टाचदृष्ट्वागोविंदमागतं ॥ नानाविधानिदुःखानिसर्वाण्येवान्वकीर्तयत्
॥ ५५ ॥ पूर्वैराचरितंयत्तत्कुराजभिररिंदम ॥ अक्षघूतंमृगवधःकच्चिदेषांसुखावहं ॥ ५६ ॥ तन्मांदहतियत्लृष्णासभायांकुरुसन्निधौ ॥ धार्तराष्ट्रैःपरिक्लिष्टाय
थानकुशलंतथा ॥ ५७ ॥ निर्वासनंचनगरात्प्रव्रज्याचपरंतप ॥ नानाविधानांदुःखानामभिज्ञास्मिजनार्दन ॥ ५८ ॥ अज्ञातचर्याबालानामवरोधश्चमाध
व ॥ नमेक्लेशतमंतस्यात्पुत्रैःसहपरंतप ॥ ५९ ॥ दुर्योधनेननिरुतावर्षमद्यचतुर्दश ॥ दुःखादपिसुखंनःस्याद्यदिपुण्यफलक्षयः ॥ ६० ॥ नमेविशेषोजात्वा
सीत्धार्तराष्ट्रेषुपांडवैः ॥ तेनसत्येनरुष्णत्वांहतामित्रंश्रियावृतं ॥ अस्माद्विमुक्तंसंग्रामात्पश्येयंपांडवैःसह ॥ ६१ ॥ नैवशक्याःपराजेतुंसर्वल्लेषांतथाविधं ॥ पि
तरंत्वेवगर्हयंनात्मानंनसुयोधनं ॥ ६२ ॥ येनाहंकुंतिभोजायधनंवृत्तैरिवार्पिता ॥ बालांमामार्यकस्तुभ्यंकीडंतींकंदुहस्तिकां ॥ ६३ ॥

यहेतोस्तसुखंनःअस्माकंस्यात् तथाचनवयंदुःखाद्वयंप्राप्तुमइत्यर्थः ॥ ६० ॥ अस्मात्भाविनःकुरुपांडवसंग्रामात् गोत्रकलहेविषमधियामेवावमर्दःसमबुद्धीनांतुसुखमेवेतिभावः ॥ ६१ ॥ सर्ववृत्तं एषां
पांडवानांतथाविधंअविषमं ॥ ६२ ॥ वृत्तैर्वदान्यत्वेनख्यातैर्धनंयथाअक्लेशेनार्प्यतेतद्वत्तयेनाहमर्पिता वृत्तोतीतेदृष्टेख्यातेइतिविश्वः धूर्त्तैरिवेत्यपपाठः आर्यकःपितामहः तुभ्यंतव ॥ ६३ ॥